

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์

โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์การ์ตูนดิสนีย์ยุคใหม่

โดย

นายทรงเกียรติ จรัสสันติจิต

กรกฎาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์การ์ตูนดิสนีย์ยุคใหม่ 2) สรุปรหัสสูตรการเล่าเรื่องจากลักษณะเฉพาะร่วมกันของแบบแผนกิจกรรมตัวละครในภาพยนตร์การ์ตูนดิสนีย์ยุคใหม่ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาแบบเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เก็บโดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง จากภาพยนตร์การ์ตูนดิสนีย์ยุคใหม่ที่ออกฉายในปีค.ศ. 1989 – 1999 จำนวน 9 เรื่องให้เหลือเพียง 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง Beauty and the Beast เรื่อง The Lion King เรื่อง The Hunchback of Notre Dame และ เรื่อง Mulan ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1) โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์การ์ตูนดิสนีย์ยุคใหม่ 1.1) โครงเรื่องมีการนำเสนอครบ 5 ขั้นตอน โดยมีการเริ่มเรื่องแบบเรียงตามลำดับเหตุการณ์ และมีวิธีการจบเรื่องแบบตัวละครหลักประสบความสำเร็จ 1.2) ความขัดแย้ง มีการนำเสนอ 4 ประเภทได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างตัวละคร กับจิตใจ สังคม ตัวละคร และทางเลือก 1.3) ตัวละคร มีการนำเสนอบทบาทตัวละคร 8 บทบาทได้แก่ พระเอก ผู้ช่วยพระเอกหรือนางเอก เจ้าหญิงหรือนางเอก ผู้ให้ ผู้ส่งสาร ผู้ร้าย ผู้ช่วยผู้ร้าย และพระเอกหรือนางเอกจอมปลอม ส่วนกิจกรรมตัวละคร พบว่า พระเอกหรือนางเอกต้องถูกกำหนดให้มีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์แบบทั้งทางด้านครอบครัว อุปนิสัย และลักษณะทางกายภาพ อันส่งผลให้ตัวละครมีปมทางจิตใจ ต้องออกเดินทางเพื่อหาบางสิ่งมาชดเชย

ปมที่เกิดขึ้น โดยมีผู้ร้ายปรารถนาบางสิ่งจากพระเอกหรือนางเอก จะกระทำการขัดขวางเพื่อให้ได้มา แต่สุดท้ายต้องพ่ายแพ้ พระเอกหรือนางเอกสามารถแก้ไขปมทางจิตใจ และได้รับความสุขตลอดไป 1.4) แก่นของเรื่อง มีการนำเสนอ 2 ประเภท ได้แก่ แก่นของเรื่องเกี่ยวกับบุคคลอื่นๆ และตัวละครกับชีวิตส่วนตัว 1.5) ฉาก มีการนำเสนอ 2 ประเภท ได้แก่ ฉากภายในบ้าน และฉากภายนอกบ้าน โดยฉากภายนอกมีการนำเสนอมากที่สุด เพราะสอดคล้องกับกิจกรรมตัวละครที่พระเอกหรือนางเอกต้องออกจากบ้านเพื่อออกบู๊บางสิ่งบางอย่าง 1.6) ดนตรี มีการนำเสนอเพลงประกอบ 2 ประเภท ได้แก่ เพลงประกอบแบบเล่าเรื่องราว และแบบสื่ออารมณ์ของตัวละคร 1.7) จุดยืนของผู้เล่าเรื่องในภาพยนตร์ทั้ง 4 เรื่อง มีการใช้จุดยืนแบบผู้รอบรู้ไปหมดทุกอย่าง

2) สูตรการเล่าเรื่องจากลักษณะร่วมกันของแบบแผนโครงสร้างการเล่าเรื่องพบว่ามีที่มาจากข้อกำหนดขนบการเล่าเรื่องตามแบบเฉพาะของภาพยนตร์การ์ตูนดิสนีย์ ด้วยการดัดแปลงเนื้อหาและรายละเอียดดั้งเดิมของเทพนิยายหรือวรรณกรรม ทั้งด้านโครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร แก่นของเรื่อง ฉาก ดนตรี และจุดยืนของผู้เล่าเรื่อง ให้กลายเป็นรูปแบบเฉพาะของการเล่าเรื่องแบบการ์ตูนดิสนีย์

ABSTRACT

Abstract of special problem submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts in Communications

NARRATIVE STRUCTURE IN DISNEY'S CONTEMPORARY ANIMATION FILMS

By

SONGKEAT JARUTSANTIJIT

JULY 2002

Chairman: ASSO. PROF. Vittaya Dumrongkeatisak, Ph.D.

Department/ Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study are to analyze: 1) narrative structure in Disney's contemporary animation films 2) the conclusion of formula film narrative from related format of narrative structure in Disney's contemporary animation films. This study is based on the qualitative approach. The sample of this study is taken by purposive sampling. There are nine films which are shown between the years 1989 - 1999. However, there are only four films which are used for this study: *Beauty and the Beast*, *The Lion King*, *The Hunchback of Notre Dame* and *Mulan*. The results of the study are as follows:

1) Narrative structure in Disney's contemporary animation films is characterized as follows: 1.1) the plot is presented in five steps, opening with a chronological narrative and closing with a "happy ending." 1.2) There are four types of conflicts: the protagonist versus himself; the protagonist versus society; the protagonist versus antagonist; and the protagonist required to decide between alternative course of action. 1.3) The characters are presented as one of eight

primary characters types: hero, helper or aide, heroine, donors, dispatchers, villain, henchman, and false hero - heroine. For the function of characters, the hero or heroine is limited by imperfections either physically, psychologically or societally. These factors require the characters to solve their problems but the villain desires something from the characters. The villain tries to do everything to interfere with the hero or heroine. But at the end, the villain is punished whereas the hero or heroine gets married, succeeds in their life, and lives happily ever after. 1.4) Theme is presented in two ways as a theme involving the protagonist with the others and a theme involving the personal life of the protagonist. 1.5) Setting is presented in two ways as an interior setting and an exterior setting. Exterior setting is used most often because it deals with the function of characters which the hero or heroine must leave home in order to succeed in the quest or even make up for a lack. 1.6) The musical soundtrack either is a musical narrative or expresses the emotions of the protagonist. 1.7) The point of view of the narrator in these four films is that of an omniscient observer.

2) The narrative formula of story telling combined with narrative structural patterns are derived from the narrative conventions of Disney's animation films. Plot, conflict, characters, theme, setting, music, and the narrator's point of view have been added to the original stories, novels and fairy tales and adapted to Disney's narrative uniqueness.